

30. juni 2015

KVARTALSRAPPORT

SpareBank
MODUM **1**

Delårsregnskap per 2. kvartal 2015

Hovedpunkter fra regnskapet per 30. juni 2015

- Resultat før skatt: 51,8 mill. kr (59,8 mill. kr)
- Forvaltningskapital: 6 813 mill. kr (6 370 mill. kr)
- 12 mnd. vekst i utlån inkl. overført til SpareBank1 Boligkreditt AS: 5,1 % (8,1 %)
- 12 mnd. vekst i innskudd: 8,7 % (13,0 %)
- Rentenetto: 1,83 % (1,83 %)
- Egenkapitalavkastning etter skatt: 10,3 % (12,6 %)
- Kostnadsprosent (ekskl. kurstab): 46,2 % (42,0 %)
- Kapitaldekning, 14,6 % (15,3 %)

Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor.

Stabilt resultat og god drift 2. kvartal 2015.

Hovedtrekk:

- Stabil inntektsutvikling i underliggende bankdrift
- Kostnadseffektivitet
- God soliditet, innskuddsdekning og tilgang på likviditet
- Lav utlånsvekst til bedriftskunder
- Lave tap og mislighold

Modum Sparebank oppnådde i årets seks første måneder et resultat på 40,4 mill. kr (44,7 mill. kr) og en avkastning på egenkapitalen på 10,3 % (12,6 %). Resultat før skatt ble 51,8 mill. kr (59,8 mill. kr). Det har i 2015 vært noe reduserte utbytter fra selskap i SpareBank 1- alliansen sammenlignet med fjoråret. I 2014 ble det inntektsført en gevinst ved salg av bankens aksjer i Nets A/S med 7,2 mill kroner.

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter utgjorde 30. juni 59,3 mill. kr (55,3 mill. kr). Det er kostnadsført 1,9 mill. kr i sikringsfondavgift klassifisert som rentekostnad i perioden (1,6 mill. kr). Lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS er uendret i perioden. I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde rentenettoen i årets første seks måneder 1,83 % (1,83 %).

Inntekter fra den overførte utlånsporteføljen til SpareBank 1 Boligkreditt AS føres som provisjonsinntekt. Per juni utgjør disse provisjonsinntektene 9,8 mill. kr (14,3 mill. kr). Netto renteinntekter inklusiv ovennevnte provisjonsinntekter viser en reduksjon på 0,4 mill. kr sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Dette skyldes lav rentemarginen som følge av sterkt konkurranse om gode boliglånskunder og lave pengemarkedsrenter.

Per 30. juni har banken overført boliglån for 1 779,5 mill. kr til SpareBank 1 Boligkreditt AS (1 764,4 mill. kr). Boliglån som er godkjent for overføring til SpareBank 1 Boligkreditt AS utgjorde ved sluttet av perioden 1 194 mill. kr.

Netto provisjonsinntekter

Netto provisjonsinntekter utgjorde per 30. juni 26,3 mill. kr (31,1 mill. kr). Nedgangen på 4,8 mill. kr forklares i hovedsak med nedgangen i provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt AS.

Eiendeler i felles kontrollert virksomhet

Bankens eierandel i Samarbeidende Sparebanker AS og Samarbeidende Sparebanker Bankinvest I AS er på hhv. 7,5 % og 5,25 %. Eierandelen er uendret siden i fjor. Eierandelen gir en andel av resultatet på 10,0 mill. kr (10,3 mill. kr) i Samarbeidende Sparebanker AS. Og 1,1 mill. kr (1,8 mill. kr) i

Samarbeidende Sparebanker Bankinvest I AS. Investeringene er bokført etter kostmetoden, og resultatet fra investeringen er således ikke innarbeidet i regnskapet.

Driftskostnader

Sum driftskostnader utgjorde ved utgangen av juni 42,9 mill. kr (42,2 mill. kr). Driftskostnader i prosent av totale driftsinntekter eksklusiv verdiendring på verdipapirer utgjorde per 30. juni 46,2 % (42,0%).

Tap og Mislighold

Pr 30. juni var det bokført netto tap på utlån med – 1,2 mill. kr (3,5 mill. kr). Periodens tapskostnader består av endring i individuelle nedskrivninger, netto konstaterte tap og endring i gruppevis nedskrivninger. Banken har i 2015 redusert de gruppevis nedskrivningene med 1 mill. kr.

Misligholdte utlån over 90 dager utgjorde per 30. juni 17,2 mill. kr (36,7 mill. kr), tilsvarende 0,3 % (0,7 %) av brutto utlån. Taps og misligholdssituasjonen er spesifisert i note.

Styret har lagt vekt på at banken skal ha en moderat risikoprofil, og historisk har banken hatt lave tap på utlån og garantier. Banken har i sin kredittvurdering tatt tilbørlig hensyn til aktuelle risikofaktorer. Styret anser de avsetninger/nedskrivninger som er gjennomført i regnskapet som tilstrekkelig til å møte verdifall på dagens utlån og garantier

Balanseutvikling

Forvaltningskapitalen var ved utgangen av juni i år 6 813,0 mill. kr, en økning på 8,7 % fra samme tidspunkt i fjor. Økningen skyldes i hovedsak vekst i utlån til kunder på egen bok. Volum utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS er 1 779,5 mill. kr per 30. juni 2015 (1 764,4 mill. kr).

Brutto utlån inkl. SpareBank 1 Boligkreditt AS har økt med 5,1 % (8,1 %) siste 12 måneder og var 7 588,8 mill. kr ved utgangen av juni 2015. Utlån til personkunder har økt med 5,9 % siste året, mens utlånsøkningen til bedriftskunder var 2,4 %. Andelen utlån til personmarkedet utgjør 75,8 % inkludert volum overført til Boligkreditt.

Innskudd fra kunder økte i siste 12-månedersperiode med 8,7 % (13,0 %).

Innskuddsdekning ved utgangen av juni var 84,2 % (82,5 %).

Verdipapirporteføljen, inkl. aksjer og fond var 608,6 mill. kr (489,1 mill. kr) ved utgangen av juni. Av det totale beløpet utgjør strategiske og langsiktige investeringer 199,2 mill. kr. Av de langsiktige investeringer utgjør 93 % investeringer i selskaper i SpareBank 1-alliansen.

Kapitaldekning

Nye kapitaldekningsregler i henhold til CRD IV/Basel III har medført blant annet endrede regler om kapitalkrav i Norge som trådte i kraft fra og med 30. september 2014.

Per 30. juni 2015 var bankens rene kjernekapitaldekning 14,6 %. Resultatet hittil i år er ikke med i beregningen.

Overgangsreglene som er vedtatt gir en positiv effekt på ren kjernekapital som vil nøytraliseres mot kjernekapital frem mot 1. januar 2019.

Delårsregnskapet er ikke revidert.

Risikoforhold utsiktene fremover

Kreditrisiko knyttet til utlånsporteføljen er bankens største risikoområde. Det har de siste årene vært relativt lave tap på utlån og banken følger aktivt opp løpende engasjementer. Alle kreditter besluttes i henhold til bankens bevilningsreglement. Overvåkning av kreditrisikoen skjer gjennom risikoklassifiseringssystem utviklet i samarbeid med SpareBank 1 Gruppen, hvor de enkelte kunder klassifiseres på bakgrunn av betalingsevne, soliditet og sikkerhet. Tapsutviklingen vil være avhengig av den økonomiske utviklingen i Norge generelt og i bankens markedsområde spesielt. Fra det lave taps nivået de siste årene er det sannsynlig at banken kan oppleve en viss økning i tap i kommende perioder. Banken er inntjenings- og soliditetsmessig forberedt på dette og styret vurderer kredittkvaliteten som god.

Det har vært god tilgang på markedsfinansiering hittil i år og innlånskostnadene har gått ned. Styret forventer at tilgangen til markedsfinansiering vil være god også fremover. Banken arbeider løpende med å tilpasse seg besluttede og forventede reguleringer blant annet innenfor likviditets- og soliditetsområdet. Isolert sett vil disse endringene kunne bidra til å redusere bankens lønnsomhet. Banken har et betydelig utlånsvolum som er klargjort for eventuelt salg til SpareBank 1 Boligkreditt AS som er bankens viktigste fundingkilde.

19. juni senket Modum Sparebank boliglånsrenten til historisk lave nivåer. Dette skjedde etter at Norges Bank senket styringsrenten med 0,25 prosentpoeng. For eksisterende lånekunder vil renteendringen tre i kraft 31.juli, mens effekten var umiddelbar for nye kunder. Det oppleves fortsatt å være sterk konkurransen om gode boliglånskunder.

Styret er tilfreds med bankens resultatet i årets seks måneder, og forventer et godt resultat for 2015. Sammenlignet med 2014 forventer banken et noe lavere resultat, da det i 2015 vært noe reduserte utbytter fra selskapet i SpareBank 1-alliansen sammenlignet med fjoråret, samt at det i 2014 ble inntektsført en gevinst ved salg av bankens aksjer i Nets A/S med 7,2 mill kroner.

Vikersund, 12.08.2015

Styret i Modum Sparebank

RESULTATREGNSKAP

(beløp i hele tusen)	30.06.2015	30.06.2014	2. kv 2015	2.kv 2014	31.12.2014
Renteinntekter o.l. inntekter	113.271	120.329	55.348	60.998	244.447
Rentekostnader o.l. kostnader	53.928	65.074	25.556	33.316	130.459
Netto rente og provisjonsinntekter	59.343	55.255	29.792	27.682	113.988
Utbytte og andre inntekter av verdipap. med var. avkast.	9.315	16.360	5.697	16.097	26.131
Provisjonsinntekter og inntekt. fra banktjenester	26.288	31.097	12.965	15.033	58.962
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	2.211	2.418	1.155	1.177	4.962
Netto gevinst(tap)av valuta og verdipapirer	525	4.969	703	1.718	12.476
Andre driftsinntekter	177	181	34	96	587
Personalkostnader	22.519	22.416	9.088	9.000	54.325
Administrasjonskostnader	13.021	12.905	6.677	6.238	26.294
Avskrivninger av varige driftsmidler	1.862	1.847	944	924	3.693
Andre driftskostnader	5.498	4.990	2.302	2.356	9.837
Resultat før tap	50.537	63.286	29.025	40.931	113.034
Tap på utlån, garantier mv.	-1.224	3.480	-1.178	966	-2.393
Nedskrivning og gevinst på verdipap. som holdes på l.sikt				-	
Resultat av ordinær drift før skatt	51.761	59.806	30.203	39.965	115.427
Skatt på ordinær resultat	11.319	15.080	6.427	10.518	22.706
Resultat av ordinær drift etter skatt	40.443	44.726	23.777	29.447	92.721

BALANSE

(beløp i hele tusen)	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Eiendeler			
Kontanter og fordringer på sentralbanker	20.090	18.908	63.969
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	287.442	343.278	260.093
Utlån til og fordringer på kunder	5.809.315	5.455.810	5.585.714
- Individuelle nedskrivninger utlån og fordringer på kunder	3.441	19.422	5.253
- Gruppenedskrivninger utlån og fordringer på kunder	12.400	16.600	13.400
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	382.349	228.921	301.281
Aksjer	177.655	176.426	170.640
Eierinteresser i felleskontrollert virksomhet	48.557	83.801	48.557
Imatriell eiendeler	8.344	4.716	3.874
Varige driftsmidler	54.212	42.270	42.350
Andre eiendeler	11.452	30.503	8.750
Forskuddsbetalinger og opptjente inntekter	29.420	21.462	19.535
SUM EIENDELER	6.812.993	6.370.073	6.486.109
Gjeld og egenkapital			
Innskudd fra og gjeld til kunder	4.893.180	4.499.983	4.676.806
Gjeld stiftet v/utstedelse av verdipapirer	997.530	1.025.876	970.839
Annen gjeld	44.938	47.210	36.883
Påløpte kostnader og forskuddsbet. inntekter	42.714	50.770	9.667
Avsetninger til forpliktelser og kostnader	28.098	12.433	11.638
Sum gjeld	6.006.461	5.636.271	5.705.835
Opptjent egenkapital	766.089	689.076	780.274
Periodens resultat etter skatt	40.443	44.726	
Sum egenkapital	806.532	733.802	780.274
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	6.812.993	6.370.073	6.486.109
Poster utenom balansen			
<i>Betingende forpliktelser</i>			
Garantier	230.963	260.029	219.875
Pantstillelser	111.348	50.667	110.000
Derivater	555.000	585.000	475.000

KAPITALDEKNING per 2 . Kvartal 2015

Nye kapitaldekningsregler i henhold til CRD IV/Basel III ble innført i Norge 1. juli 2014 med overgangsbestemmelser som innebærer full gjennomføring fra 1. januar 2019. Fra og med 1. juli 2014 ble det innført nye bufferkrav jfr. Finansieringsvirksomhetsloven § 2-9e. Pr 30. juni 2015 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 % og kravet til systemriskobuffer 3 %. Disse kravene er i tillegg til kravet om at ansvarlig kapital skal utgjøre minst 4,5 % av ren kjernekapital, slik at samlet krav til ren kjernekapital er 10 %. Sammenligningstallene er ikke omarbeidet slik at kapitaldekningen pr 30.06.14 er utarbeidet i henhold til tidligere Basel II regelverket.

Ansvarlig kapital	Kapitaldekning		
	30.06.2015	30.06.2015	31.12.2014
	BASEL III	BASEL II	BASEL III
Oppjent egenkapital	758.676	686.039	770.760
Annen egenkapital	7.413	3.037	9.514
Egenkapital	766.089	689.076	780.274
AVA fradrag	-24		-27
Fradrag forutsatt skatt, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-6.472	-8.306	-4.725
Fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner		-91.639	
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor **	-134.807		-116.614
Ren kjernekapital	624.786	589.131	658.908
Fondsobligasjon			
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor			
Kjernekapital	624.786	589.131	658.908
Tilleggskapital utover kjernekapital			
Tidsbegrenset ansvarlig kapital			
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor			
Tilleggskapital	-		-
Ansvarlig kapital	624.786	589.131	658.908
Risikoviktet balanse*	4.288.899	3.862.633	3.979.484
Ren kjernekapitaldekning	14,6 %	15,3 %	16,6 %
Kjernekapitaldekning	14,6 %	15,3 %	16,6 %
Kapitaldekning	14,6 %	15,3 %	16,6 %
Bufferkrav			
Bevaringsbuffer (2,5 %)	107.222		99.487
Motsyklisk buffer (0,0 %)	-		-
Systemriskobuffer (3,0 %)	128.667		119.385
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	235.889		218.872
Tilgjengelig ren kjernekapital	431.785		479.831
* Spesifikasjon av risikoviktet volum			
Kreditrisiko	Risikoviktet beregningsgrunnlag:		
Stater	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Lokale og regionale myndigheter			-
Offentlig eide foretak			-
Multilaterale utviklingsbanker			-
Internasjonale organisasjoner			-
Institusjoner	143.172	117.185	161.501
Foretak	1.651.783	1.368.229	1.479.516
Masemarked	1.486	2.369	2.091
Pantesikkerhet i eiendom	2.006.452	1.935.761	1.909.854
Forfalte engasjementer	7.677	52.297	21.041
Høyrisiko-engasjementer			
Obligasjoner med fortrinnsrett	17.102	10.625	19.606
Andeler i verdipapirfond			
Øvrige engasjementer inkl utsatt skatt	117.264	194.068	93.213
Sum kreditrisiko	3.944.937	3.680.534	3.686.823
Markedsrisiko			
Posisjonsrisiko for egenkapitalinstrumenter			
Posisjonsrisiko for gjeldsinstrumenter			
Sum markedsrisiko			
Motpartsrisiko derivater (CVA-risiko)	2.631		2.325
Operasjonell risiko	341.331	290.336	290.336
Fradrag gruppevis nedskrivninger		-16.600	
Fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner		-91.638	
Sum risikoviktet balanse	4.288.899	3.862.633	3.979.484

**I henhold til Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak skal fradraget for ikke-vesentlige investeringer i selskaper i finansiell sektor fases inn med følgende prosentsats:

- i 2014: 20 prosent
- i 2015: 40 prosent
- i 2016: 60 prosent
- i 2017: 80 prosent

Tap på utlån 2. kvartal 2015

Individuelle nedskrivninger	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
utlån og garantier			
Individuelle nedskrivninger pr. 01.01	5.253	18.673	18.673
- periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivninger	1.545	232	13.545
+ økte individuelle nedskrivninger i perioden	-	500	200
+ nye individuelle nedskrivninger i perioden inkl amortiseringseffekt	282	681	176
- tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	549	201	251
Sum individuelle nedskrivninger	3.441	19.422	5.253

Gruppenedskrivninger

	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Gruppevise nedskrivninger pr. 01.01.	13.400	14.000	14.000
+/- periodens endring i gruppevise nedskrivninger	(1.000)	2.600	(600)
Gruppevise nedskrivninger	12.400	16.600	13.400

Kostnadsført tap på utlån og garantier

	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	(1.837)	698	(18.136)
+/- periodens endring i gruppevise nedskrivninger	(1.000)	2.600	(600)
+ periodens konstaterte tap som tidligere er avsatt som nedskr.	1.545	232	13.545
+ periodens konstaterte tap som tidligere ikke er avsatt som nedskr.	124	5	2.670
+/- korreksjon for amortiserte nedskrivninger	0	55	265
+/- periodens inngang på tidligere perioders kostnadsførte tap	(56)	(110)	(138)
Kostnadsført tap på utlån	(1.224)	3.480	(2.393)

Utvikling misligholdte og tapsutsatte engasjement

	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Brutto misligholdte engasjement	17.218	36.660	25.567
- individuelle nedskrivninger	1.405	2.460	2.621
Netto misligholdte engasjement	15.813	34.199	22.946

Øvrige tapsutsatte engasjement:	30.06.2015	30.06.2014	31.12.2014
Brutto tapsutsatte engasjement	10.095	40.477	12.828
- individuelle nedskrivninger	2.036	15.067	2.707
Netto tapsutsatte engasjement	8.058	25.410	10.122